

การวิจัยและพัฒนาจิตพฤติกรรมเยาวชนและสังคมไทย

กรอบวิจัย

๑. การวิจัยและพัฒนาจิตพฤติกรรม “ครอบครัว”

๑.๑ การวิจัยเพื่อสร้าง ตรวจสอบคุณภาพ และใช้ประโยชน์เครื่องมือวัด และดัชนี ที่มีมาตรฐานสูงเพื่อใช้ในการวิจัยและในโครงการที่เกี่ยวข้องกับจิตพฤติกรรมครอบครัว

๑.๒ การวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ คือ

๑.๒.๑ พฤติกรรมของครอบครัวไทย

๑.๒.๒ เหตุและผลของพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลในครอบครัว

๑.๒.๓ การส่งเสริมพฤติกรรมอันพึงประสงค์ของคนในครอบครัว

๑.๓ การวิจัยเพื่อสร้างหลักสูตร แนวทางการสร้างความเข้มแข็ง ต้นแบบกิจกรรม ต้นแบบชุดฝึกอบรม พัฒนา และคู่มือการปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว และพัฒนาจิตพฤติกรรมของบุคคลในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู การดูแลผู้สูงอายุ ครอบครัวพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวของสตรี เยาวชนที่ขาดความพร้อม การตั้งครุฑและมิบุตร และครอบครัวที่มีภาวะพึ่งพิง เช่น ครอบครัวที่มีผู้สูงอายุและเด็กต้องดูแลและกันและกัน ครอบครัวที่ต้องดูแลผู้ป่วยที่มีอาการทางจิต พฤติกรรม และ/หรือ สติปัญญา ครอบครัวที่มีสมาชิกออกมาเร่ร่อน ขอดทานเป็นอาชีพ รวมถึงการพัฒนาศักยภาพและทักษะให้กับบุคลากรและผู้ปฏิบัติงานด้านครอบครัว

๑.๔ การวิจัยเพื่อประเมินผลโครงการพัฒนาจิตพฤติกรรมของบุคคลในครอบครัว

๒. การวิจัยและพัฒนาจิตพฤติกรรม “การดำรงชีพอย่างพอเพียงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”

๒.๑ การวิจัยเพื่อสร้าง ตรวจสอบคุณภาพ และใช้ประโยชน์เครื่องมือวัด และดัชนีทางจิต ดัชนีพฤติกรรม และหรือ ดัชนีทางสังคมต่าง ๆ ที่มีมาตรฐานสูง เพื่อใช้ในงานวิจัยและงานพัฒนา

๒.๒ การวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับ

๒.๒.๑ จิตพฤติกรรมในการดำรงชีวิตของคนไทยทุกช่วงวัยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเฉพาะเด็กวัยรุ่น คนไร้ที่พึ่ง เร่ร่อน และบุคคลขอดทาน

๒.๒.๒ แรงจูงใจในการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๒.๓ การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในแต่ช่วงวัย

๒.๒.๔ การลดความเป็นวัตถุนิยม

๒.๓ การวิจัยเพื่อสร้างหลักสูตร ต้นแบบกิจกรรม ต้นแบบชุดฝึกอบรมพัฒนา และคู่มือการปฏิบัติในการพัฒนาบุคคลและชุมชนที่มีประสิทธิภาพสูง เพื่อพัฒนาจิตพฤติกรรมการดำรงชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเฉพาะในกลุ่มเด็ก วัยรุ่น วัยทำงานช่วงต้น กลุ่มสาขาอาชีพ แรงงานนอกระบบ รวมถึงกลุ่มบุคคลไร้ที่พึ่ง เร่ร่อน บุคคลขอดทาน

๒.๔ การวิจัยเพื่อประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตร ต้นแบบกิจกรรม ต้นแบบชุดฝึกอบรมพัฒนา และคู่มือการปฏิบัติในการพัฒนาจิตพฤติกรรมการดำรงชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๓. การวิจัยและพัฒนาจิตพฤติกรรม “ประชาธิปไตย”

๓.๑ การวิจัยเพื่อสร้าง ตรวจสอบคุณภาพ และใช้ประโยชน์เครื่องมือวัดและดัชนีที่มีมาตรฐานสูง เพื่อใช้ในการวิจัยและในโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความเป็นประชาธิปไตยในระดับบุคคลและกลุ่มคน เช่น ประชาธิปไตยในครอบครัว ในชั้นเรียนและโรงเรียน ในองค์กรและประชาธิปไตยในชุมชนและสังคม

๓.๒ การวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับ

๓.๒.๑ จิตพฤติกรรมประชาธิปไตยในแต่ละช่วงชีวิต

๓.๒.๒ จิตพฤติกรรมการเป็นพลเมืองที่ดีในสังคมประชาธิปไตย

๓.๒.๓ จิตพฤติกรรมการนำเอาหลักการประชาธิปไตยมาใช้ในชีวิตประจำวัน

๓.๒.๔ จิตพฤติกรรมประชาธิปไตยในแต่ละสถาบันทางสังคมและการนำไปใช้

๓.๓ การวิจัยเพื่อสร้างหลักสูตรต้นแบบ กิจกรรมต้นแบบ ชุดฝึกอบรมพัฒนาและคู่มือการปฏิบัติในการพัฒนาความเป็นประชาธิปไตยตั้งแต่วัยเด็ก การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และป้องกันแก้ไขการทุจริต คอร์รัปชัน และพฤติกรรมมิชอบในระดับต่าง ๆ รวมถึงการใช้สิทธิและเสรีภาพที่เหมาะสม อาทิ การใช้สิทธิเลือกตั้ง การแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาชุมชน และการเมืองในระดับฐานราก

๓.๔ การวิจัยเพื่อประเมินผลโครงการพัฒนาจิตพฤติกรรมประชาธิปไตย พัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาประชาสังคมประชาธิปไตยเพื่อการปรับปรุงโครงการให้เหมาะสมกับกลุ่มบุคคลต่าง ๆ

๔. การวิจัยและพัฒนาจิตพฤติกรรม “ความปลอดภัยและสันติสุข”

๔.๑ การวิจัยเพื่อสร้าง ตรวจสอบคุณภาพ และใช้ประโยชน์เครื่องมือวัดและดัชนีที่มีมาตรฐานสูงทางด้านพฤติกรรมศาสตร์สำหรับใช้ในงานวิจัยและงานพัฒนาเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สินและความสงบสุขของชุมชนและสังคม โดยเฉพาะประเด็นความมั่นคงในเขตพื้นที่ชายแดน การดำเนินชีวิตบนความหลากหลายทางวัฒนธรรมตามวิถีอาเซียน

๔.๒ การวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับ

๔.๒.๑ ความปลอดภัยในภาวะวิกฤต เช่น ภาวะสูญเสียสิ่งที่รักหรือผิดหวัง การประสบภัยพิบัติต่าง ๆ การอยู่ในสถานการณ์ความขัดแย้ง การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมและหลากหลายเชื้อชาติ

๔.๒.๒ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและการแก้ปัญหาหรือวิธีแก้ไขความขัดแย้งอย่างสันติวิธี เช่น

๔.๒.๒.๑ สถานการณ์ถูกคุกคามด้วยความรุนแรงแบบต่าง ๆ ทั้งทางเพศ ทางกาย ทางวาจา เด็ก สตรี ผู้อ่อนแอ ในพื้นที่ต่าง ๆ สถานการณ์ต่าง ๆ ควร มีพฤติกรรมอย่างไรในการเผชิญความรุนแรงด้วยความปลอดภัย และผู้ที่แข็งแรง (เพียงพอที่จะใช้ความรุนแรงเข้าตอบโต้) ควรจะเผชิญกับการคุกคามอย่างไรโดยไม่ใช้ความรุนแรง

๔.๒.๒.๒ ความรุนแรงของสื่อที่พยายามครอบงำให้ผู้บริโภคอยู่ใต้อำนาจการชักจูงและสร้างความเชื่อต่าง ๆ

๔.๓ การวิจัยเพื่อสร้าง รวมทั้งการนำไปทดลองใช้ และตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรต้นแบบกิจกรรมต้นแบบชุดฝึกอบรมพัฒนาและคู่มือการปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยแก่ตนเองและสังคมในประชาชนไทยที่เป็นกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ เช่น กรณีเผชิญภัยพิบัติทุกรูปแบบ การขับชื้ออย่างปลอดภัยของวัยรุ่นและวัยอื่น ๆ การบริโภคอย่างปลอดภัย การคบเพื่อนอย่างปลอดภัย การหลีกเลี่ยงการทะเลาะวิวาทและ/หรือการใช้ความรุนแรงและสามารถแก้ปัญหาด้วยสันติวิธีรวมถึงการสร้างชุมชนต้นแบบในการดำเนินชีวิตบนความหลากหลายทางวัฒนธรรมตามวิถีอาเซียน ทั้งเขตชุมชนเมือง กลุ่มพาณิชย์และบริการ กลุ่มอุตสาหกรรม ชุมชนชนบท และชุมชนชาวประมง

๔.๔ การวิจัยเพื่อประเมินประสิทธิผลของโครงการพัฒนาบุคลากรและสภาวะเพื่อเพิ่มความปลอดภัยทางด้านต่าง ๆ และ/หรือโครงการสร้างความมั่นคงและสงบสุขในกลุ่มคนประเภทต่าง ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ

๕. การวิจัยและพัฒนาจิตพฤติกรรม “จริยธรรม”

๕.๑ การวิจัยเพื่อสร้าง ตรวจสอบคุณภาพ และใช้ประโยชน์เครื่องมือวัด และดัชนีทางจิต ดัชนีพฤติกรรม และ/หรือ ดัชนีทางสังคมต่าง ๆ ที่มีมาตรฐานสูง เพื่อใช้ในงานวิจัยและงานพัฒนาจริยธรรม

๕.๒ การวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ในมิติต่าง ๆ ได้แก่

๕.๒.๑ จริยธรรม และพฤติกรรมจริยธรรมของบุคคลในแต่ละช่วงวัย เช่น การวิจัยและพัฒนาคุณลักษณะจิตใฝ่รู้ในวัยเด็กปฐมวัย การปลูกฝังจิตสำนึกความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของวัยรุ่นไทยต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนาแนวทางจัดการปัญหาอันเกิดจากการรวมกลุ่มของวัยรุ่น

๕.๒.๒ จริยธรรมในครอบครัว องค์การ และในสังคม เช่น การสร้างความเข้มแข็งของเยาวชนให้รักชาติ สืบสานวัฒนธรรมไทย

๕.๒.๓ จริยธรรมเกี่ยวกับการทำงานในกลุ่มสาขาอาชีพต่าง ๆ เช่น การใช้ละครหรือรายการโทรทัศน์เพื่อพัฒนาจิตใจของคนในสังคมไทย

๕.๓ การวิจัยเพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร เครื่องมือ กระบวนการขัดเกลาทางสังคมแก่ประชาชนไทยในทุกช่วงวัยเพื่อเสริมสร้างวินัยต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

๕.๔ การวิจัยการสื่อสารสาธารณะเพื่อเสริมสร้างวินัยในทุกช่วงวัยของประชากรไทย

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดที่มีมาตรฐานทางจิตพฤติกรรมของบุคคลในครอบครัว ชุมชนและสังคมและลักษณะของสถานการณ์ด้านจริยธรรม ด้านความปลอดภัยและสันติสุข ด้านประชาธิปไตย ด้านครอบครัว และลักษณะการดำรงชีพตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อใช้ในการวิจัย คัดเลือก และประเมินบุคคล

๒. เพื่อสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับสาเหตุและผลของจิตและพฤติกรรม จริยธรรม ความปลอดภัยและสันติสุขการศึกษาจุดกำเนิดของจิตและพฤติกรรมประชาธิปไตย ในครอบครัว โรงเรียน องค์การชุมชนและสังคม รวมทั้งองค์ความรู้เกี่ยวกับสาเหตุและผลของพฤติกรรมครอบครัวไทย และการดำรงชีพตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๓. เพื่อสร้างและประเมินผลการใช้ชุดฝึกอบรมพัฒนาการเรียนการสอน และสร้างบรรยากาศทางสังคมในครอบครัว โรงเรียน องค์การ ศาสนา ชุมชน และสังคม ทางด้านคุณธรรมจริยธรรม ความปลอดภัยและสันติสุข การป้องกันบรรเทาภัยธรรมชาติและการป้องกันและรับมือกับภัยพิบัติ ทางด้านประชาธิปไตยและการดำรงชีพตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๔. เพื่อสร้างและประเมินหลักสูตร ต้นแบบแนวทางปฏิบัติการและหรือชุดฝึกอบรมพัฒนา และคู่มือปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว การพัฒนาศักยภาพและทักษะให้แก่พ่อแม่ ครูอาจารย์ บุคลากร และผู้ปฏิบัติงานด้านครอบครัว

ผลผลิต

๑. ได้เครื่องมือวัดที่มีมาตรฐานสูง เพื่อใช้วัดจิตพฤติกรรมของบุคคล ในด้านจริยธรรม ความปลอดภัยและสันติสุข ประชาธิปไตย ครอบครัว และการดำรงชีพตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและลักษณะสถานการณ์ในครอบครัว ห้องเรียน โรงเรียน องค์การ ชุมชนและสังคม และได้ผลการใช้ประโยชน์เครื่องมือวัดในการจำแนกและหรือ ประเมินเพื่อการวิจัยและพัฒนาจิตพฤติกรรมของบุคคลในด้านจริยธรรม ความปลอดภัยและสันติสุข ประชาธิปไตย ครอบครัว และการดำรงชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒. ได้องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการตอบคำถามสำคัญว่า จะต้องพัฒนาจิตพฤติกรรมที่สาเหตุอะไรบ้าง และมีวิธีการพัฒนาสาเหตุแต่ละประการอย่างมีประสิทธิภาพสูงอย่างไรบ้าง เพื่อใช้ในการพัฒนาจิตพฤติกรรมของบุคคลในด้านจริยธรรม ความปลอดภัยและสันติสุข ประชาธิปไตย ครอบครัวและการดำรงชีพตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีหลักวิชาการขั้นสูง เหมาะสมที่จะใช้ในการพัฒนาคนและสังคมไทย

๓. ได้ชุดฝึกอบรม หลักสูตร วิชา วิธีปฏิบัติ รูปแบบการดำเนินการในการฝึกอบรมพัฒนาจิตพฤติกรรมของบุคคลในองค์การที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การวิจัย และการพัฒนาจิตพฤติกรรมของบุคคลในด้านจริยธรรม ความปลอดภัยและสันติสุข ประชาธิปไตย ครอบครัว และการดำรงชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อไป

ทั้งนี้ยังมีข้อกำหนดแนวทางการพิจารณาข้อเสนอแผนงานวิจัย/โครงการวิจัย เพื่อสนับสนุนทุนวิจัยที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ก่อนเป็นอันดับแรก ประเด็นที่ตามมามีความสำคัญมาก ผู้เสนอโครงการต้องอ่านและปฏิบัติตามให้ได้มากที่สุด

๑. ประเภทของการวิจัย (research type) เป็นการศึกษาและพัฒนาจิตพฤติกรรม หรือการวิจัยเพื่อพัฒนาจิตพฤติกรรมแบบบูรณาการองค์ความรู้ทางวิชาการ ด้านพฤติกรรมศาสตร์ สังคมศาสตร์ การศึกษา

จิตวิทยา และสังคมวิทยา มีการประมวลเอกสารที่ทันสมัยมีมาตรฐาน นำไปกำหนดสมมุติฐานวิจัยที่มีตัวแปรมากกว่าสองตัว และมีนิยามปฏิบัติการของตัวแปรในการวิจัยชัดเจน ทั้งนี้อาจเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ หรือการวิจัยผสมวิธี (mixed-method research) แบบการวิจัยเชิงปริมาณที่เสริมด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์มากขึ้น ทั้งนี้ควรมีการบูรณาการที่มนักวิจัยจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยด้วย

ทั้งนี้ข้อเสนอการวิจัยเป็นประเภทการวิจัยเพื่อการพัฒนา ในการเสนอแผนงานหรือโครงการวิจัย อาจเป็นการเสนอการวิจัยในปีที่ ๑ และเสนอเป็นการพัฒนาในปีต่อไป แต่การอนุมัติแผนงานหรือโครงการวิจัยในปีต่อไปขึ้นอยู่กับผลการวิจัยในปีที่ ๑

๒. รูปแบบการวิจัย (research approach) เป็นแบบการวิจัยความสัมพันธ์เปรียบเทียบที่มีการควบคุมให้ตอบคำถามวิจัยได้อย่างมีความตรงสูง (validity) หรือแบบการวิจัยเชิงทดลองที่มีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งอาจมีทั้งกลุ่มควบคุมที่มีการจัดกระทำ (Manipulation) ตัวแปรอื่นที่ไม่ใช่ตัวแปรอิสระในการวิจัย (Active control group) และกลุ่มควบคุมแบบไม่มีการจัดกระทำ (Passive control group) โดยมีตัวแปรจัดกระทำตั้งแต่ ๒ ตัวแปรขึ้นไป หรือแบบการวิจัยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีปัจจัยเชิงเหตุหลายด้าน และมีตัวแปรประเภทส่งผ่านหรือตัวแปรสื่อ (mediating variables) และ/หรือ ตัวแปรกำกับ (Moderating variables) ที่ครอบคลุมตามทฤษฎี

๓. แบบการวิจัย (research design) และวิธีการดำเนินการวิจัย (research method) มีมาตรฐานตามหลักการวิจัย กล่าวคือ

๓.๑ ด้านการออกแบบการเลือกตัวอย่างวิจัย ต้องมีขนาดใหญ่แต่ไม่ใหญ่มากจนทำให้เกิดปัญหาการมีนัยสำคัญทางสถิติ (statistical significance) แต่ขาดนัยสำคัญปฏิบัติ (practical significance) และตัวอย่างควรได้มาโดยการสุ่ม รวมทั้งมีการจัดตัวอย่างเข้ากลุ่มแบบสุ่ม (random assignment) ในการวิจัยเชิงทดลอง

๓.๒ ด้านการออกแบบตัวแปรจัดกระทำ ต้องสร้างเทคโนโลยีใหม่เพื่อการพัฒนา อันมีผลการวิจัยรองรับสนับสนุนว่าเป็นประโยชน์ต่อประชากรกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย และการออกแบบการสร้างเครื่องมือต้องมีการสร้างเครื่องมือวัดใหม่หลายชุด และมีคุณภาพสูงตามมาตรฐานการวัดทางจิตมิติ

๓.๓ ด้านการรวบรวมข้อมูล มีการรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ ที่มีวิธีการดำเนินงานชัดเจนให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพ และ

๓.๔ ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ต้องมีการตรวจสอบข้อมูลว่าไม่ผิดข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติวิเคราะห์ ใช้สถิติวิเคราะห์ขั้นสูงมากกว่าหนึ่งวิธี ที่สามารถให้ผลสรุปตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้อย่างชัดเจน และมีการตีความผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ถูกต้อง

๔. ผลการวิจัย (research results) ได้ผลการวิจัยที่เป็นประโยชน์ทั้งด้านการเพิ่มองค์ความรู้ใหม่ทางวิชาการ และทางปฏิบัติที่ประยุกต์ได้จริง และ/หรือมีผลการวิจัยที่นำไปสู่การปรับปรุงแนวคิดทฤษฎีอันนำไปสู่การปฏิบัติแนวใหม่ โดยอาจนำเสนอผลการวิจัยเพื่อรับการพิจารณาตรวจสอบจากผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัยและพัฒนา